ORO PAVOJAUS ATMINTINĖ UGDYMO ĮSTAIGOMS

Pagrindinė taisyklė: saugomi visi vaikai, mokiniai, darbuotojai, lankytojai ir kiti tuo metu atvykę asmenys; raudono pavojaus metu vaikai neperduodami tėvams, o atvykę asmenys įleidžiami ir nukreipiami į saugią zoną pagal įstaigos planą.

Spalvų reikšmės ir pirmas veiksmas

Perspėjimas	Ką reiškia	Ką daro įstaiga / darbuotojas
GELTONA	Tikėtinas oro pavojus; pavojų galinčių kelti objektų Lietuvos teritorijoje dar nėra.	Išlikti ramiems, nusimatyti artimiausią priedangą / saugią patalpą, paruošti žmones ir stebėti oficialią informaciją.
RAUDONA	Oro pavojus: neatpažintas objektas skrenda Lietuvos oro erdvėje arba yra didelė tikimybė, kad į ją įskris ir gali kelti grėsmę.	Nedelsiant vykdyti pranešimo nurodymus: judėti į priedangą; jei jos nėra ar nepasiekiama – į saugią patalpą be langų, laikantis dviejų sienų taisyklės.
BALTA	Oro pavojaus nėra.	Palikti priedangas / saugias vietas tik gavus atšaukimo pranešimą; išlikti budriems ir tęsti informacijos stebėjimą.

Veiksmų algoritmas ugdymo įstaigai

1. GELTONA: pasirengti

• Vadovas / pavaduotojas aktyvuoja vidinį planą ir stebi oficialius kanalus: GPIS pranešimą, LRT, KOVAS/LT72, savivaldybės informaciją.
• Nutraukiamos veiklos lauke; vaikai ir mokiniai laikomi pastato viduje, uždaromi langai.
• Paskiriamas įleidimo / srautų koordinatorius, patikrinamas numatytas įėjimas ir atskira zona atvykstantiems asmenims.
• Ūkio darbuotojas atrakina ir paruošia priedangą / alternatyvias saugias patalpas, patikrina apšvietimą, praėjimus, avarinius išėjimus.
• Jei saugu, iš anksto užtraukiamos užuolaidos / žaliuzės ir paruošiamos parankinės priemonės langams uždengti.
• Tėvams siunčiama trumpa žinutė: vaikai prižiūrimi, atvykti jų pasiimti nereikia, laukti oficialaus pranešimo.

2. RAUDONA: slėptis

• Judama iš anksto numatytais maršrutais į priedangą arba saugią patalpą be langų; neinama į lauką, nevykdoma „gaisro evakuacija“.
• Jei priedanga nepasiekiama per kelias minutes – naudojama artimiausia vidaus patalpa su tvirtomis sienomis, laikantis dviejų sienų taisyklės.
• Vengiama langų, stiklinių sienų, aktų salių, sporto salių, vestibiulių ir kitų atvirų, stiklinių ar didelio tūrio patalpų.
• Atvykę tėvai, gyventojai, tiekėjai ar kiti asmenys įleidžiami per paskirtą įėjimą ir nukreipiami į atskirą saugią zoną; vaikų perdavimas nevykdomas.
• Kiekvienas mokytojas suskaičiuoja vaikus / mokinius ir praneša atsakingam asmeniui.
• Telefonai naudojami tik būtinai komunikacijai; 112 skambinama tik dėl sužeidimų, tiesioginės grėsmės, įtartino objekto ar reikalingos skubios pagalbos.
• Neviešinami ir neplatinami dronai, karinė technika, tarnybų veiksmai ar priedangos vietos vaizdai.

3. BALTA: grįžti

• Iš priedangos išeinama tik gavus oficialų atšaukimo pranešimą, o ne pagal gandus ar socialinius tinklus.
• Grupės grįžta etapais, dar kartą suskaičiuojami vaikai, patikrinama, ar nėra sužeistų ar sunerimusių.
• Tėvams siunčiama atšaukimo žinutė ir informacija apie tolesnį ugdymo procesą / pasiėmimo tvarką.
• Atvykę asmenys išleidžiami organizuotai, kai koridoriai ir išėjimai saugūs; registruojami incidentai.
• Vadovas užfiksuoja laikus, problemas ir sprendimus; peržiūrimi raktai, maršrutai, talpa, ryšys, tėvų informavimas.

Nedaryti pavojaus metu

• Nesiųsti vaikų / mokinių į lauką, namo ar pas tėvus, kol galioja perspėjimas.

• Nekviesti tėvų atvykti į įstaigą raudono pavojaus metu – tai didina riziką ir apkrauna kelius.
• Nelaikyti atvykusių žmonių prie durų ar lauke: įleisti ir nukreipti į saugią zoną, jei tai nekelia tiesioginės grėsmės.
• Raudono pavojaus metu neiti prie langų jų dengti; langus dengti tik iš anksto arba kai tai saugu.
• Neplatinti socialiniuose tinkluose dronų, karinių orlaivių, tarnybų veiksmų ar vaikų slėpimosi vietos vaizdų.
• Neskambinti 112 dėl informacijos ar pasitikslinimo; 112 naudoti tik skubiai pagalbai.

Atvykstantys asmenys: įleidimas	**Langų uždengimas parankinėmis priemonėmis**
• Geltonos metu paskirti įleidimo / srautų koordinatorių ir vieną pagrindinį įėjimą; alternatyvų įėjimą numatyti žmonėms su judėjimo sunkumais. • Raudonos metu įleisti nedelsiant, be ilgų apklausų ar dokumentų tikrinimo prie durų; apskaita daroma jau saugioje vietoje. • Atvykusius tėvus, gyventojus, tiekėjus ar praeivius nukreipti į atskirą zoną; vaikų grupės lieka su savo mokytojais. • Jei asmuo kelia tiesioginę grėsmę ar turi įtartiną daiktą – neeskaluoti konflikto, atitraukti vaikus ir skambinti 112.	• Tai tik papildoma apsauga nuo stiklo šukių; ji nepakeičia slėpimosi priedangoje ar patalpoje be langų. • Naudoti tai, kas yra vietoje: žaliuzes, užuolaidas, plėvelę, plačią lipnią juostą, kartoną, fanerą / OSB, stalų plokštes, sporto čiužinius, kilimėlius, smėlio maišus rūsio langeliams. • Priemones tvirtinti stabiliai, neblokuoti evakuacijos kelių, durų, ventiliacijos ir gesintuvų. • Dengti tik pasirengimo metu arba kai saugu; raudonos metu pirmiausia trauktis nuo langų.

Ugdymo įstaigos pasirengimo kontrolinis lapas

Šis lapas skirtas vadovui, pavaduotojui ūkiui, grupių / klasių vadovams ir administracijai. Jį verta laikyti kartu su objekto planu ir atsakingų asmenų kontaktais.

Vaidmuo	Ką privalo žinoti / turėti	Veiksmas pavojaus metu
Įstaigos vadovas / budintis administracijos narys	Veiksmų planas, ryšio kanalai, priedangos ir alternatyvių patalpų schema, atsakingų asmenų sąrašas.	Aktyvuoja planą, priima sprendimus, stebi oficialią informaciją, koordinuoja pranešimus savivaldybei ir tėvams.
Mokytojas / auklėtojas	Grupės / klasės sąrašas, vaikų sveikatos poreikiai, maršrutas iki saugios vietos, pagalbininko vardas.	Veda grupę, palaiko ramybę, suskaičiuoja vaikus, praneša apie trūkstamus ar sužeistus.
Ūkio / saugos darbuotojas	Raktai, durų atidarymo tvarka, apšvietimas, avariniai išėjimai, pirmosios pagalbos ir vandens vietos.	Atidaro priedangą, pašalina kliūtis, nukreipia srautus, padeda judėjimo sunkumų turintiems asmenims.
Komunikacijos / raštinės darbuotojas	Paruošti tėvų žinučių šablonai, el. dienyno, SMS ar kito kanalo naudojimo tvarka.	Siunčia tik patvirtintą trumpą žinutę; nekviečia tėvų atvykti pavojaus metu; neplatina nepatikrintos informacijos.
Įleidimo / srautų koordinatorius	Paskirtas pagrindinis ir alternatyvus įėjimas, atvykstančių asmenų zona, minimalios apskaitos lapas, ryšys su vadovu / budinčiuoju.	Įleidžia ir nukreipia atvykusius asmenis į saugią zoną; nestabdo slėpimosi dėl registracijos; apie grėsmingą elgesį ar įtartiną daiktą praneša 112 / vadovui.

Objekto mini duomenys užpildymui

Pagrindinė priedanga / saugi patalpa:	.....
Alternatyvi saugi patalpa, jei priedanga nepasiekiama:	.....
Maršrutai: klasės / grupės -> saugi vieta:	.....
Vaikai / darbuotojai, kuriems būtina pagalba judant:	.....
Raktai / prieigos taškai / atsakingas asmuo:	.....
Ryšio kanalai: el. dienynas, SMS, Teams, radijas, atsarginis telefonas:	.....
Atvykstančių asmenų įėjimas / alternatyvus įėjimas:	.....
Atvykstančių asmenų saugi zona / sektorius:	.....
Parankinės priemonės langams / jų laikymo vieta:	.....

Atsakingas už langų dengimo priemonių paruošimą:	.....

Įleidimo ir langų uždengimo tvarka

Atvykstančių asmenų įleidimas	Langų dengimo paruošimas
• Iš anksto paskirkite atsakingus asmenis: vienas koordinuoja duris / ryšį, kitas nukreipia srautą koridoriuje. Darbuotojas neturi likti vienas prie įėjimo. • Įėjimas turi būti aiškiai nurodytas plane; jei įstaiga naudojama kaip priedanga, jo negalima užrakinti taip, kad pavojaus metu žmonės liktų lauke. • Raudonos metu prioritetas – gyvybės apsauga: įleisti ir vesti į saugią zoną, registruoti jau viduje. Minimaliai fiksuoti žmonių skaičių, o vardus / kontaktus – tik kai tai saugu. • Tėvams, atvykusiems pavojaus metu, paaiškinti: vaikas lieka su klase / grupe iki pavojaus atšaukimo; perdavimas vykdomas tik po baltos būsenos pagal įstaigos pasiėmimo tvarką. • Pašaliniams asmenims neskirti judėti po ugdymo erdves; saugioje patalpoje atskirti sektorius: vaikai su mokytojais, atvykę asmenys – atskirai, jei leidžia talpa.	• Pagrindinę saugią patalpą rinkitės be langų; langų dengimas taikomas tik patalpoms, kurių kitaip naudoti neišeina, koridorių stiklinėms pertvaroms ar rūsio langeliams. • Priemones paruoškite iš anksto: plati lipni juosta, plėvelė, kartonas, faneros / OSB lakštai, sporto čiužiniai ar kilimėliai, stori audiniai, smėlio maišai rūsio langeliams. • Tvirtinkite taip, kad priemonės nekristų ant žmonių. Sunkius daiktus remkite tik stabiliai; neapkraukite durų, praėjimų, elektros skydinių, gesintuvų, ventiliacijos angų. • Per pratybas sužymėkite, kurie langai dengiami pirmiausia ir kur laikomas rinkinys. Raudonos metu darbų prie langų nevykdykite – žmones patraukite nuo stiklo. • Po įvykio patikrinkite, ar nėra stiklo šukių, pažeistų rėmų, atšokusių tvirtinimų; neleiskite vaikams grįžti į zoną, kol ji neapžiūrėta.

Tėvų informavimo šablonai

GELTONA: Gavome įspėjimą apie tikėtiną oro pavojų. Vaikai yra pastate ir prižiūrimi. Ruošiame saugias patalpas ir įleidimo tvarką, sekame oficialią informaciją. Prašome neatvykti pasiimti vaikų, kol nepateiksime atskiro pranešimo.
RAUDONA: Paskelbtas oro pavojus. Vaikai ir darbuotojai perkelti į priedangą / saugią patalpą. Pavojaus metu vaikų neišleidžiame ir neperduodame. Atvykę asmenys įleidžiami į saugią zoną, bet vaikų perdavimas vykdomas tik pavojui pasibaigus. Apie atšaukimą informuosime atskirai.
BALTA: Oro pavojus atšauktas. Vaikai grįžta į įprastą veiklą / organizuojamas įprastas pasiėmimas. Prašome laikytis įstaigos darbuotojų nurodymų dėl išėjimo ir vaikų perdavimo tvarkos.
Po kiekvieno įvykio ar pratybų: per 24 val. aptarkite, kas veikė ir kas strigo; atnaujinkite maršrutus, raktų/prieigos tvarką, įleidimo punktą, atvykusių asmenų zoną, talpos skaičiavimą, langų dengimo priemonių rinkinį, pagalbos vaikams su negalia sąrašą ir tėvų žinučių šablonus.